

04.04.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi; kalle.toivonen@lvm.fi**Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi automatisaatiosta ja robotisaatiosta (LVM/487/01/2016)**

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) on valmistellut luonnoksen valtioneuvoston periaatepäätökseksi automatisaatiosta ja robotisaatiosta. Periaatepäätös liittyy hallituksen kärkihankkeeseen, jonka tavoitteena on rakentaa Suomeen digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristö.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) pitää lähtökohtaisesti kannatettavana luonnoksessa esitetyt linjaukset, joilla pyritään lisäämään robotiikkaan ja automaatioon liittyviä innovaatioita ja liiketoimintaa sekä lisäämään robotiikan ja automaation hyödyntämistä. KKV tuo esille muutamia kilpailuun liittyviä näkökohtia, joihin tulisi kiinnittää huomiota jatkovalmistelussa.

Luonnoksessa tuodaan esille yhteistyömalleja, jotka liittyvät uuden liiketoiminnan syntyminen edistämiseen. Tällaisia ovat muun muassa kehitystoiminnan ympärille syntyvät ekosysteemit ja klusterit, joiden avulla yritykset voivat tiivistää yhteistyötään, sekä ekosysteemien toimintaa koordinoivat organisaatiot. KKV tuo esille sen, että toimijoiden välinen yhteistyö voi edistää uuden liiketoiminnan syntymistä. On kuitenkin huomattava, että kilpailijoiden välinen yhteistyö on omiaan lisäämään kilpailunvastaisen yhdenmukaisen käyttäytymisen riskiä. Yhteistyömalleja tulee kehittää siten, etteivät ne tarpeettomasti lisää tällaisen käyttäytymisen riskiä.

Luonnoksessa tuodaan esille myös julkisen rahoituksen kohdentaminen ekosysteemien synnyttämiseksi ja verkottamiseksi muun muassa Tekesin kautta. KKV viittaa tältä osin julkisen rahoituksen yleisiin periaatteisiin¹ ja siihen, että tuki on sisämarkkinoille soveltuvaa tukea EU-sääntöjen nojalla.²

KKV kiinnittää huomiota siihen, että luonnoksessa arvioidaan robotiikan ja automatisaation mahdollisuuksia lähinnä tuotantoteollisuuden kannalta. Luonnoksen mukaan robotiikka pitää sisällään myös ohjelmistorobotit, ja tältä osin näkökulmaa voitaisiinkin muotoilla laajemmaksi. Robotiikan ja automatisaation lisäksi periaatepäätöksessä olisi syytä huomioida keinoäly.

¹ Valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta (1444/2014).

² Komission asetus (EU) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteuttamiseksi sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti.

04.04.2016

Algoritmien käyttäminen on jo mullistanut paitsi pörssikaupan myös kulu-
tushyödykkeiden markkinoinnin ja verkkokaupan. Lisäksi keinoälyn hyödyn-
tämismahdollisuudet palvelualoilla ovat laajat. Palvelualoille robotiikka ei
tuo ainoastaan mekaanisia "avustajarobotteja" vaan myös uusia mahdolli-
suuksia verkkoasioinnin ja itsepalvelun kehittämiseen.

Ekosysteemien osalta olisi syytä kiinnittää huomiota siihen, etteivät ne
muodostu esteiksi kuluttajien valinnanvapaudelle. Ns. teknisellä sidonnalla
ja rajoittamalla hyödykkeiden yhteentoimivuutta voidaan rajoittaa kuluttajien
mahdollisuuksia vaihtaa laitemerkkiä tai hyödykkeen tarjoajaa. Ubiikkitek-
nologian, robotiikan ja keinoälyohjelmistojen kehitystyötä olisi kannustetta-
va siihen, että tavoitteena on eri laitteistojen ja palvelujen entistä parempi
yhteentoimivuus. Standardit voivat olla yksi tapa tähän, mikäli niistä muo-
dostetaan riittävän avoimia ja niiden käyttöönotto tehdään helpoksi.

KKV pitää keinoälyn hyödyntämisessä tärkeänä tavoitteena käyttäjälähtöis-
tä palvelumuotoilua. Kuluttajien ja loppukäyttäjien näkökulma olisi huomioi-
tava mahdollisimman varhain ja myös järjestelmäarkkitehtuuria luotaessa.
Esimerkiksi robotiikassa yksi käyttäjille keskeinen kysymys on, missä mää-
rin älyominaisuudet ja komponentit ovat varsinaisessa laitteessa ja missä
määrin ne "sijaitsevat" tietoverkossa.

Luonnoksessa tuodaan lisäksi esille suurten tietoaaineistojen (massadatan)
mahdollisuuksien hyödyntäminen sekä omien tietojen (mydatan) hallinta-
mallin syntymisen luomat uudet mahdollisuudet automaatiassa ja robotii-
kassa sekä tietoturvaratkaisujen sisään rakentaminen. KKV viittaa massa-
datan ja mydatan sekä tietoturvaratkaisujen sisään rakentamisen osalta ai-
emmissä lausunnoissaan esittämiin näkökohtiin.³

Juhani Jokinen
Pääjohtaja

Ari Ahonen
Tutkimuspäällikkö

³ Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi massadatan liike-
toiminnan edistämisestä, 15.2.2016 (KKV/90/03.02/2016); Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle - Kilpailu- ja
kuluttajaviraston kommentteja Suomen tietoturvastrategialuonnokseen, 11.1.2016 (KKV/1627/03.02/2015).